

Förbundsdirectionens sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum: 2025-08-26

Plats och tid: Tallnäs Stiftsgård i Skillingaryd, den 26 augusti, kl. 08:30-11:00.

Beslutande:

Marie Johansson, ordf. (S), Gislaved
Kristine Hästmark, vice ordf. (M), Gnosjö
Klas Gustavsson, (EMP), Vaggeryd
Camilla Karlsson, (S), Gnosjö
Anetté Myrvold, (S), Värnamo
Tobias Pettersson, (M), Värnamo
Gert Jonsson, (M), Vaggeryd
Ronny Löfquist (S), Hylte
Stina Isaksson (SD), Hylte

Övriga deltagare:

Kent Williamsson (S), Vaggeryd
Tommy Edenhalm (KV), Hylte
Anna Roos (C), Hylte
Jonatan Rosenquist, förbundsdirektör, SÅM
Susanne Ingemarsson, ekonomiansvarig, SÅM
Camilla Almquist, marknadschef, SÅM
Anne Telman, kvalitetssamordnare, SÅM
Ewa Nilsson, förbundsadministratör, SÅM

Utses att justera: Ronny Löfquist

Justeringens plats och tid: Digitalt genom Verified

Underskrifter

Sekreterare, Ewa Nilsson

Ordförande, Marie Johansson

Justerare, Ronny Löfquist

Anslag/bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organisation: Förbundsdirection SÅM

Paragrafer: 43-52

Datum för anslaget uppsättande:

Förvaringsplats för protokollet: SÅM Skillingaryd

Datum för anslaget nedtagande:

Underskrift

Sammanfattning

Sammanträdet är det fjärde för år 2025 med förbundsdirektionen för kommunalförbundet SÅM (Samverkan Återvinning och Miljö). Vid detta sammanträde deltar Hylte kommun för första gången efter inträdet i SÅM.

Mötet öppnas, Ewa Nilsson utses till sekreterare och Ronny Löfquist till justerare av protokollet.

Ärendeförteckning

Föredragande:

- Jonatan Rosenquist, JR
- Anne Telman, AT

Beslutsärenden:

- § 43 Avfallstaxor 2026 (JR)
- § 44 Nytt regressavtal för SÅM (JR)

Informationsärenden:

- § 45 Reformpaket för ökad återvinning (JR)
- § 46 Delavstämning avfallsplan 2024-2030 (AT)
- § 47 Studiebesök från MERAB (JR)
- § 48 Personal och arbetsmiljö (JR)
- § 49 Projekt Hylte (JR)
- § 50 FNI hos flerbostadshus (JR)
- § 51 Driftinformation (JR)
- § 52 Pågående projekt (JR)

Övriga ärenden:

§ 43

Dnr: SÅM 2025/002-3

Avfallstaxor 2026

Ärendebeskrivning

SÅM har arbetat fram förslag till nya avfallstaxor för 2026 gällande GGVV-kommunerna samt Hylte kommun, där en övergångstaxa kommer att tillämpas inför införandet av FNI. Förslagna taxor bygger på det förslag till verksamhetsbudget som upprättades under april månad. I förslaget till ny avfallstaxa för GGVV-kommunerna ingår ingen generell höjning av taxan, men en höjning av avgifterna inom vissa verksamhetsgrenar föreslås enligt beskrivningen nedan. Hyltes avfallstaxa konstrueras om inför inträdet i SÅM samt anpassas efter SÅM:s verksamhet. Under 2026 kommer dock Hyltes taxa i vissa avseenden att avvika från GGVV-kommunernas taxa.

Avfallstaxa 2026 för GGVV-kommunerna:

Avgifterna avseende sophämtning för villor och fritidshus höjs inte till 2026 med anledning av den ersättning som SÅM erhåller från förpackningsproducenterna kopplat till FNI-insamlingen genom fyrfackskärl.

När det gäller avgifter kopplat till flerbostadshus, verksamheter samt insamlingen av slam från enskilda avlopp föreslår SÅM en höjning om 4% till 2026. Den ekonomiska ersättning som idag erhålls från förpackningsproducenterna avser framförallt den fastighetsnära insamling som sker i fyrfackskärl från villor och fritidshus. Flerbostadshus och verksamheter ska bära sina egna kostnader vilket är motiveringen till att taxan höjs för dessa, men inte för villor och fritidshus. Småhusens FNI-ersättning från producenterna ska inte subventionera de ökade kostnaderna inom flerbostadshus och verksamheter.

I övrigt sker endast enstaka justeringar samt redaktionella ändringar. Taxan för blandat mat- och restavfall höjs dock 30% då detta abonnemang egentligen har upphört att gälla, även om inte alla fastighetsägare ännu har anslutit sig till matavfallssorteringen.

Avfallstaxa 2026 för Hylte kommun:

Taxan för Hylte kommun kommer under 2026 fungera som en övergångstaxa kopplat till införandet av FNI, men även eftersom Hyltes verksamhet succesivt kommer att anpassas till SÅM:s förutsättningar.

Villor

Hylte har tidigare haft en årsavgift för renhållningen i sin avfallstaxa. Denna årsavgift delas nu upp i en fast och en rörlig avgift. Den rörliga avgiften har räknats ut genom att dra bort den i tidigare taxa specificerade grundavgiften. Från och med 2026 så kommer Hylte sedan att erhålla SÅM:s fasta avgifter.

Under en övergångsperiod kommer Hyltes rörliga avgift för villorna (med matavfallssortering) att finnas kvar, fram till dessa att FNI genom fyrfackskärl införs. När en abonnent har erhållit fyrfackskärlen så aktiveras SÅM:s FNI-taxa för denne abonnent.

Fritidshus

Fritidshusen kommer enligt utställningsplanen få fyrfackskärl innan hämtningssäsongen startar. FNI-taxan aktiveras därför direkt för fritidshusen och detta inkluderar även SÅM:s grundavgift.

Flerbostadshus och verksamheter

SÅM och Hylte har redan sedan tidigare samma insamlingssystem för flerbostadshus och verksamheter. Hylte får därför SÅM:s sådana avgifter direkt vid årsskiftet. SÅM kommer att införa FNI hos flerbostadshus inom Hylte kommun succesivt under 2026. Taxan för förpackningsinsamlingen aktiveras när kärlen ställs ut hos respektive abonnent.

Slam från enskilda avlopp

SÅM tar över Hyltes befintliga avtal med Sandahls entreprenad från årsskiftet och avtalet löper ut 2026-12-31. Tömningstekniken är annorlunda i Hylte och därför görs inga generella avgiftskorrigeringar 2026 när det gäller slamverksamheten, Hyltes avgifter från 2025 bibehålls bortsett från att priset för specialhämtning höjs med 4% samt att några avgiftstyper tillkommer vilka saknats i Hyltes taxa. Från och med 2027 kommer slamverksamheten att implementeras i SÅM:s avtal varpå SÅM:s slamtaxa då träder i kraft.

Slam från fettavskiljare och matavfallstankar

Tömningstekniken för fett från fettavskiljare inom Hylte kommun motsvarar den teknik som nyttjas inom GGVV-kommunerna, samma taxa ska således gälla inom förbundet. SÅM:s avgifter för fett implementeras därför inom Hylte kommun från och med 2026-01-01.

Beslutsunderlag

Förslag avfallstaxa 2026 för Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner
Förslag avfallstaxa 2026 för Hylte kommun

Förbundsdirectionen beslutar

- att föreslå kommunfullmäktige i Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner att anta föreslagen avfallstaxa för år 2026.
- att föreslå kommunfullmäktige i Hylte kommun att anta föreslagen ny avfallstaxa för år 2026 inklusive övergångstaxa inför FNI-införandet.

§ 44

Dnr: SÅM 2025/002-2

Nytt regressavtal för SÅM

Ärendebeskrivning

Hylte kommun har under början av juli månad inträtt som ny medlemskommun i kommunalförbundet SÅM. Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner har sedan tidigare ingått solidarisk borgen för SÅM upp till ett totalt högsta lånebelopp om 250 miljoner kronor. Detta solidariska borgensåtagande bedöms fortsatt gälla för GGWV-kommunerna och i samband med Hylte kommuns inträde i förbundet så beslutade Hylte kommun att ingå motsvarande borgensåtagande.

Med anledning av Hylte kommuns inträde i SÅM så behöver nu ett nytt regressavtal antas mellan medlemskommunerna i syfte att reglera parternas betalningsansvar för det solidariska borgensåtagandet. Det vill säga fördelningen av den finansiella risk som uppstår om ett utkrävande av borgen skulle ske.

SÅM:s förbundsdirektör har tillsammans med Hyltes kommunjurist arbetat fram ett förslag till nytt regressavtal. Det nya regressavtalet utgår från tidigare regressavtal som ingicks av GGWV-kommunerna 2017. I det nya regressavtalet har Hylte kommuns del av ansvaret kopplat till kommunalförbundet implementeras.

Medlemmarnas andel i kommunalförbundets tillgångar och skulder regleras via en kvotfördelning. Kvoten baseras på respektive kommuns invånarantal vid ingången av varje ny mandatperiod. Beräkningen sker utifrån invånarantalet per den 31 december året innan mandatperioden träder i kraft. Vid ett eventuellt utkrävande av den solidariska borgen från någon av medlemskommunerna så regleras således betalningsansvaret gentemot övriga medlemmar genom den i regressavtalet fastställda kvotfördelningen.

Vid Hylte kommuns inträde i SÅM beräknas den nya kvotfördelningen utifrån medlemskommunernas invånarantal per den 31 december 2022, dagen innan ny mandatperiod inträdde. Utifrån invånarantalet fördelas kvoten enligt nedan;

Gislaved	30 %
Gnosjö	9 %
Hylte	11 %
Vaggeryd	15 %
Värnamo	35 %

Observera:

Varje enskild kvotdel ska enligt förbundsordningen avrundas till närmaste hela procenttal. Fördelningen av antalet invånare mellan medlemskommunerna per den 31 december 2022 medger dock inte en sådan avrundning. Vid beräkning av procentsatserna ges Hylte kommun en andel om 10,58 % och Gnosjö en andel om 9,54 %. För att nå 100 % i totalen istället för 101 % behöver kvoten för en av dessa två kommuner avrundas nedåt. I förslaget till nytt regressavtal har Gnosjö kommuns kvot avrundats nedåt då dennes kvot är närmast det lägre heltalet.

Regressavtalet ska undertecknas i syfte att styrka dess giltighet. Det föreslås att kommunstyrelsen i respektive medlemskommun ger kommunstyrelsens ordförande i uppdrag att underteckna avtalet samt att direktionens ordförande ges motsvarande uppdrag.

I samband med att nytt regressavtal ingås behöver det gamla regressavtalet upphöra att gälla. Kommunstyrelsen i berörda medlemskommuner föreslås därför besluta att tidigare regressavtal upphör att gälla när det nya regressavtalet träder i kraft.

Beslutsunderlag

Förslag till nytt regressavtal för SÅM daterat 2025-08-19

Förbundsdirektionen beslutar

- att uppmåna kommunstyrelsen i respektive medlemskommun att ingå föreslaget nytt regressavtal som följd av borgensåtagandet för SÅM med anledning av Hylte kommuns inträde i kommunalförbundet.
- att uppmåna kommunstyrelsen i respektive medlemskommun att ge kommunstyrelsens ordförande i uppdrag att underteckna regressavtalet.
- att uppmåna kommunstyrelsen i medlemskommunerna Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo att besluta att tidigare regressavtal upphör att gälla när det nya regressavtalet träder i kraft.

§ 45

Dnr:

Reformpaket för ökad återvinning

Ärendebeskrivning

Regeringen har nu presenterat sitt första reformpaket som en följd av den tidigare promemoria för ökad materialåtervinning och en mer cirkulär ekonomi. Promemorian innehöll förslag till en rad lagändringar som syftar till att nå EU:s mål om ökad materialåtervinning. Det nyligen presenterade reformpaketet innehåller några av dessa lagändringar.

En positiv del för SÅM i dagsläget är att Regeringen nu öppnar för att viss trasig och skadad textil återigen ska kunna sorteras som restavfall.

Punkter som framgår av Regeringens pressmeddelande:

- Enhetliga krav på och undantag från fastighetsnära insamling av restavfall, livsmedels- eller köksavfall och förpackningsavfall införs
- Ökad servicegrad för insamlingen av annat avfall genom att till exempel använda mobila återvinningscentraler.
- Verksamheter som i samband med en yrkesmässig sortering av restavfall får en avfallsström, som till övervägande del består av förpackningsavfall, ska få lämna avfallet kostnadsfritt till en producentansvarsorganisation. Samtidigt ges Naturvårdsverket i uppdrag att utreda om det ska vara kostnadsfritt eller inte på sikt.
- Krav på ytterligare industriell sortering av förpackningsavfall och skrymmande avfall för att främja materialåtervinning om det är miljömässigt motiverat.
- Ett förtydligande om vilket textilavfall som ska samlas in separat.
- Ett förtydligande om att utsortering av bygg- och rivningsavfall ska göras på den plats där avfallet uppkom.
- Målet om förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall införs i avfallsförordningen och Naturvårdsverket får ett tydligare uppföljningsansvar av målet.
- Ett uppdrag till Naturvårdsverket om att lämna förslag om hur insamlingen av förpackningsavfall kan samordnas med insamlingen av annat avfall och fördelning av kostnader mellan aktörer.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 46

Dnr:

Delavstämning avfallsplan 2024-2030

Ärendebeskrivning

SÅM:s kvalitetssamordnare Anne Telman informerar om den delavstämning som har utförts i arbetet med avfallsplanen för 2024 till 2030.

I planen finns det sex övergripande målområden;

- förebygga avfall
- öka återanvändningen
- välfungerande återvinning
- minska avfallets farlighet
- människan i fokus
- minska nedskräpningen

Respektive målområde är därefter nedbrutet i specifika mål och åtgärder. De mätmetoder som används är kundundersökning, statistik samt plockanalys. SÅM gör vartannat år en kundundersökning och vartannat år plockanalyser. Plockanalys innebär att man t.ex. tar stickprov i avfall från sophämtningen inom olika områden för att analysera hur källsorteringen fungerar.

Etappmål för 2024 som helt eller delvis har uppnåtts:

- Den totala mängden kommunalt avfall ska minska till 414 kg per invånare och år.
- Mängden grovavfall ska minska till 163 kg per invånare och år.
- Mängden textil i restavfallet ska minska till under 3,9 % för villor (uppfyllt) och under 1,8 % för flerbostadshus (ej uppfyllt).
- Mängden avfall som går till deponi ska minska till 18 kg per invånare och år.
- Mängden avfall som lämnas till förbränning ska minska till 267 kg per invånare och år.

Etappmål för 2024 som inte har uppnåtts:

- Andelen onödigt matavfall i matavfallsfraktionen från hushåll ska minska till under 15 %.
- Inget farligt avfall ska förekomma i material till energiåtervinning.
- andelen invånare som vill ändra levnadssätt för att minimera avfallsmängderna i sitt hushåll ska öka till 54 %.
- Andelen invånare som styr sin konsumtion mot ökad återanvändning ska öka till 55 %.
- Andelen invånare som vill köpa begagnade produkter ska öka till 51 %.

För att nå målen i avfallsplanen har SÅM genomfört ett antal insatser, som exempel:

Kommunikationskampanjer med syfte att förändra konsumtionsvanor i framförallt digitala kanaler, bl.a. kampanjen titta, lukta och smaka.

Löpande kommunikativa insatser med syfte att främja återbruk och minska onödig nykonsumtion, t.ex. så har det lanserats en ny avdelning kring förebyggande på den externa webbplatsen.

Information om avfallsförebyggande ingick i det postala vinterutskick som gjordes inför jul, samt så har skyltar på tema avfallsförebyggande och en hållbar högtid monterades på flera sopbilar inför vinterns storhelger.

En bakluckeloppis genomfördes på ett flertal av SÅM:s återvinningscentraler en lördag i september 2024 för att främja återanvändning och återbruk, detta kommer även att ske 13 september i år.

Utrymmen för "Ge och Ta" har byggts ut och förbättrats på återvinningscentralerna vilket gör det lättare för besökare att lämna saker till återanvändning.

Utrymmen för byggåterbruk har skapats på flera återvinningscentraler där besökare kan lämna och hämta material som går att återbruka i privata byggprojekt.

Personalen har utbildats i återbruk och arbetssätt för att inspirera besökaren till ökad återanvändning, bl.a. genom utbildning i kundservice, studiebesök för inspiration samt interna möten med mera.

SÅM har deltagit på en fastighetsmässa där även tips gavs om enkla insatser för återanvändning som fastighetsägare och bostadsrättsföreningar kan implementera.

Lanseringen av en bibliokiosk i den gamla rikstelefonkiosken på torget i Skillingaryd har skett i samverkan med biblioteken i Vaggeryds kommun och Skillingaryds intresseförening.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 47

Dnr:

Studiebesök från MERAB

Ärendebeskrivning

MERAB, Mellanskånes Renhållnings AB (Eslöv, Hörby och Höör), kommer på studiebesök till SÅM eftermiddagen den 1 oktober. Det blir ca 20-25 deltagarna som besöker SÅM och dessa personer är styrelseledamöter, ledningsgrupp och tjänstemän från MERAB.

Deras önskemål är att få veta mer om SÅM:s verksamhet, både allmänt men även strategiskt, t.ex. verksamhetens långsiktiga ställningstaganden.

SÅM och MERAB är två likvärdiga aktörer som kan lära av varandras framgångar. Kristine och Gert kommer att representera SÅM som politiker och även tjänstemän från SÅM kommer att delta.

Studiebesöket sker på Stomsjö omlastningsstation i Värnamo.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirectionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 48

Dnr:

Personal och arbetsmiljö

Ärendebeskrivning

Den 11 augusti började SÅM:s nya arbetsledare Karolina sin anställning. Karolina kommer ansvara för Värnamo ÅVC och Vaggeryds ÅVC samt omlastningsstationen i Värnamo. Roger som är arbetsledare hos SÅM sedan tidigare kommer att ansvara för Gislaveds ÅVC, Gnosjö ÅVC samt Hylte ÅVC.

Arbetsledningen är nu alltså uppdelad i två geografiska områden på grund av det stora antalet anläggningar samt de stora geografiska avstånden. Utöver ansvaret för de olika ÅVC:erna tilldelas nu även ansvaret för omlastning och gröntipparna till arbetsledarna.

Den 15-16 oktober anordnar SÅM personalaktivitet. Dag 1 håller Johan Norén en inspirationsföreläsning och dag 2 sker utbildning kring hot och våld. Fokus dag 2 kommer även att läggas på arbetet med att skapa teamkänsla, arbetsglädje och gott samarbete. Övernattning sker på Victoria hotell i Jönköping för de som önskar.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 49

Dnr:

Projekt Hylte

Ärendebeskrivning

Arbetet med att integrera Hylte kommun i SÅM pågår för fullt.

Under hösten sker facklig förhandling kring inrangeringsavtal för den personal som följer med över till SÅM.

SÅM ordnar även ett externkontor i Hylte för de två tjänstemän som följer med över till förbundet på grund av de stora geografiska avstånden. Kontorsplatser hyrs hos Länsförsäkringars företagscenter i Hyltebruk.

SÅM har hållit uppstartsmöte med Ohlssons som kommer att ta över sophämtningen inom Hylte kommun vid årsskiftet. Planering kring övertagandet pågår just nu.

Upphandlingen för hantering och behandling av material från Bårabo ÅVC är klar och Sandahls kommer att fortsätta som entreprenör där även nästa år.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 50

Dnr:

FNI hos flerbostadshus

Ärendebeskrivning

Arbetet med att införa FNI hos flerbostadshus pågår och från den 1 september tar MJ Åkeri över som SÅM:s entreprenör för den insamlingen.

Den första omgången med kärl har levererats till Stomsjö omlastningsstation och leveransen bestod av ca 2800 kärl.

Under sommaren har inventering av soprum utförts och redan befintliga förpackningskärl har taggats samt dekaleras om. Utställningen av nya förpackningskärl sker från och med 1 september då MJ tar över entreprenaden.

De befintliga sopkärl som SÅM har sedan tidigare är av äldre model med lyftkam av typen AFNOR. Detta är en gammal standard för lyftkammor och de flesta kommuner börjar nu att övergå till den nya standarden DIN. SÅM har också för avsikt att vid framtida kärlinköp välja kärl med lyftkam av typen DIN. De nuvarande äldre sopbilarna kan enbart lyfta kärl av typen AFNOR vilket betyder att dessa fordons lyftkammor behöver uppgraderas. Det krävs en uppgradering av lyftkammorna för att förebygga driftstörningar kopplat till att vissa sopbilar annars inte kommer kunna hantera alla typer av sopkärl. En sådan situation skulle även komplicera den kärthantering som SÅM utför. De nya sopbilar som har tillkommit under senare tid är redan bestyckade med lyftkammor som kan lyfta båda kärlyperna. Det är överenskommet med entreprenören att SÅM bekostar inköp av ny lyftkammor medans entreprenören står för installation och ombyggnation av fordonen. Förbundsdirektören har delegation att genomföra inköpet.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 51

Dnr:

Driftinformation

Ärendebeskrivning

Semesterperioden har löpt på utan större driftproblem. Sophämtningen har fungerat bra både ur SÅM:s och entreprenörens aspekt, likaså slamtömningen och övriga entreprenader.

SÅM kommer inom kort att träffa Länsstyrelsen för att diskutera hantering av trädgårdsavfall samt flisning av ris, grenar och trä. Flisningen lyder under en ny tillståndskod och trädgårdsavfallet påverkas samtidigt mycket av nya krav gällande hanteringen av invasiva arter. Dessa nya förutsättningar kommer att påverka både hanteringen av trädgårdsavfall samt flisningen av trä vilket SÅM nu behöver samråda med Länsstyrelsen kring.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 52

Dnr:

Pågående projekt

Ärendebeskrivning

Ombyggnation Gnosjö ÅVC:

- Ombyggnationen har nu påbörjats och Hillerstorps Schakt är upphandlad entreprenör.
- Anläggningen hålls stängd v.35-41 på grund av arbetet. Besökare hänvisas under den perioden till Hillerstorps ÅVC alternativt Gislaveds ÅVC.
- Hillerstorps ÅVC får utökade öppettider dessa veckor.

Ombyggnation Gislaveds ÅVC:

- Projektet är framskjutet något och byggstart sker under slutet av året.

Lokaliseringsutredning Vaggeryds ÅVC:

- En konsult är kontrakterad för att utreda bästa läge för Vaggeryds framtida ÅVC ur ett verksamhetsperspektiv.
- Lokaliseringsutredning är första steget i arbetet med att förbereda för ombyggnation av en anläggning.
- Därefter planeras utformningen och en principskiss tas fram.
- Efter att utformningen är fastställd så följer projektering, upphandling och slutligen byggnation.
- Anläggningen har idag inget brådskande åtgärdsbehov.
- Projektet förväntas klart som tidigast år 2030.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirectionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.